

Електронна Республіка
громадська організація

ПАРТНЕРСТВО ЗА СИЛЬНУ УКРАЇНУ

Публічно-приватне партнерство: можливості застосування для відновлення та розвитку інфраструктури та економічної стійкості громади

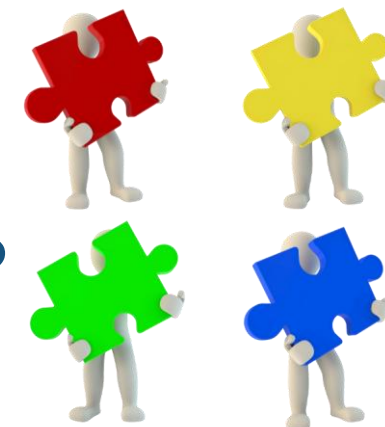
Ірина Запатріна,

проф., докт. екон. наук, засновник Академії публічно-приватного партнерства

26 серпня 2026 року

Сутність та ознаки публічно-приватного партнерства (ППП)

Що таке публічно-приватне партнерство?

- ❑ Механізм реалізації **довгострокових інфраструктурних** проєктів з високим рівнем **публічного/суспільного інтересу**
- ❑ **Розподіл ризиків** між приватним та державним партнерами на основі **суспільного інтересу** та **комерційної доцільності** реалізації проєкту
- ❑ Приватний партнер (концесіонер) відповідає як за створення/реконструкцію інфраструктурного об'єкту державної/комунальної форми власності, так і за **надання публічних послуг/послуг суспільного інтересу**
- ❑ Окупність інвестицій приватного партнера головним чином залежить від **якості та надійності послуг**, що надаються з використанням об'єктів, створених/відновлених у рамках проєкту ППП

Важливо: об'єкт ППП та послуги

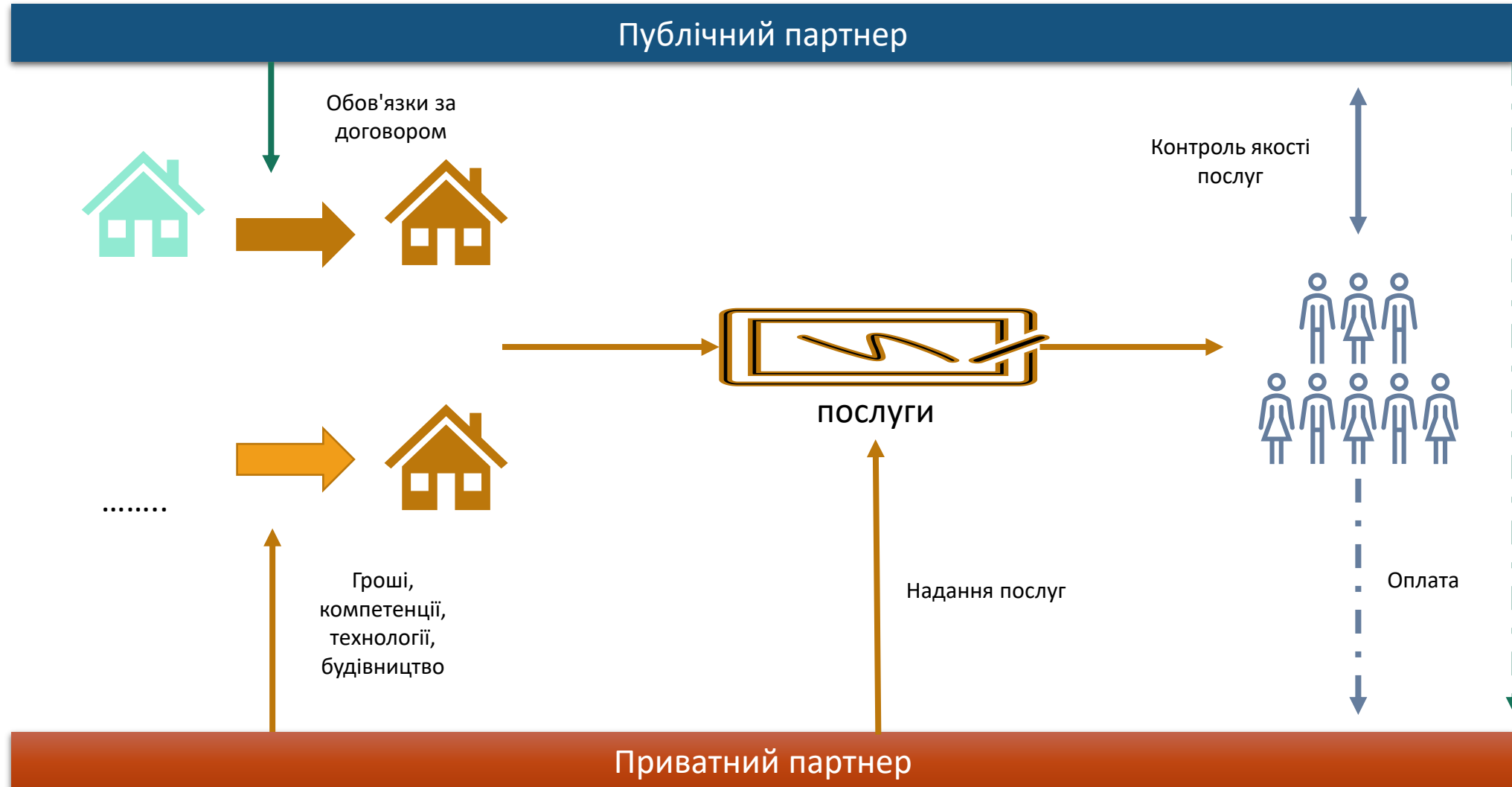
- ❑ Фактично **метою** реалізації проєкту ППП є **надання суспільно значимих послуг**. Саме їх замовляє держава або громада. Для надання цих послуг у потрібній кількості та належної якості необхідно або покращити/реконструювати або побудувати/створити інфраструктурний об'єкт (знаходитиметься у власності держави або громади)
- ❑ **Обсяг, якість та інші характеристики послуг і умов їх надання** визначаються публічним партнером та мають бути зафіксовані у договорі ППП (результативні показники)
- ❑ **Оплата послуг**, що надаються в рамках ППП здійснюється або безпосередньо їх споживачами, або публічним партнером (державою або ОМС), або у змішаному форматі.

Важливо: відшкодування інвестицій

- ❑ Відшкодування інвестицій приватного партнера здійснюється з моменту початку надання ним послуг з використання створеного ним або реконструйованого інфраструктурного об'єкту – **відстрочка платежів**
- ❑ Рівень відшкодування інвестицій залежить від досягнення приватним партнером результативних показників, встановлених договором ППП (у договорі передбачаються бонуси, штрафні санкції, зменшення/збільшення плати за доступність залежно від досягнення приватним партнером результативних показників) – **втрачається потреба у адмініструванні проєкту з боку публічної влади, здійснення контролю за проведенням закупівель в рамках проєкту тощо**

Як це виглядає?

ППП відповідно до законодавства України

Публічно-приватне партнерство - співробітництво між публічним та приватним партнерами, що здійснюється на основі договору та відповідає таким ознакам:

- 1) внесення приватним партнером інвестицій (повного **або** часткового фінансування), створення **та/або** будівництва (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт, технічне переоснащення) і технічного обслуговування об'єкта ППП (крім випадків, визначених цим **Законом**), з передачею **або без** передачі приватному партнеру права на **управління та/або** експлуатацію об'єкта ППП **та/або** права на надання суспільно значущих послуг
- 2) **довготривалість** строку ППП, крім проектів ППП з будівництва житла, строк яких може становити менше п'яти років
- 3) передача приватному партнеру частини **ризиків**, що пов'язані із забезпеченням приватним партнером повного або часткового фінансування, створення та/або будівництва (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт, технічне переоснащення) і технічного обслуговування та/або управління, та/або експлуатації об'єкта ППП (крім випадків, визначених цим **Законом**), та інших ризиків, що виникають під час реалізації проекту ППП

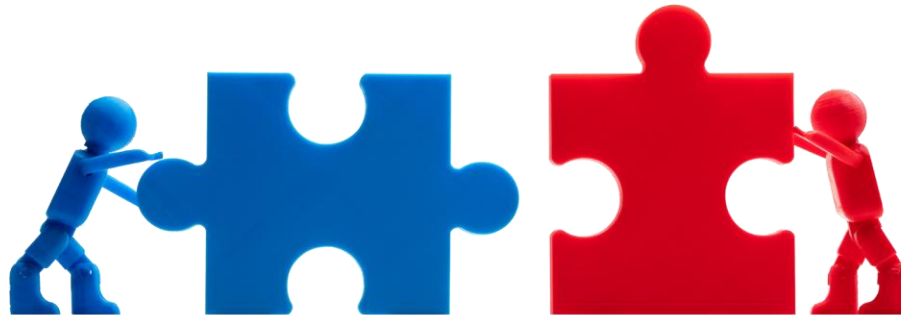

Закон України «Про публічно-приватне партнерство»

Усі інвестиційні проєкти, що відповідають ознакам
ППП, реалізуються з дотриманням вимог Закону «Про
публічно-приватне партнерство

Закон України «Про публічно-приватне партнерство»

Форми ППП

- ☐ договір публічно-приватного партнерства (далі - договір ППП), що не є концесійним договором
- ☐ договір концесії

Концесія (концесійний договір) передбачає передачу концесіонеру переважної частини операційного ризику у спосіб, за яким джерелом переважної частини доходів концесіонера є платежі від користувачів (споживачів)

Закон України «Про концесію»

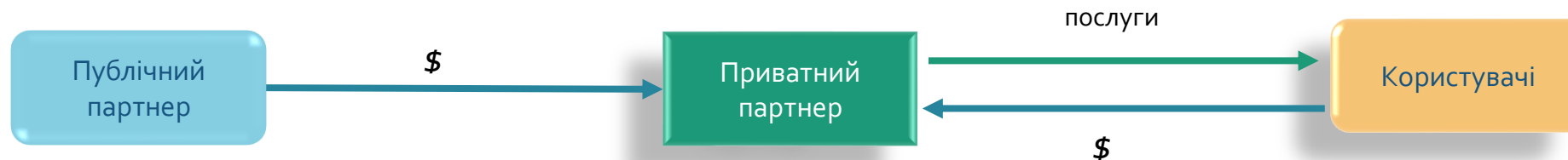
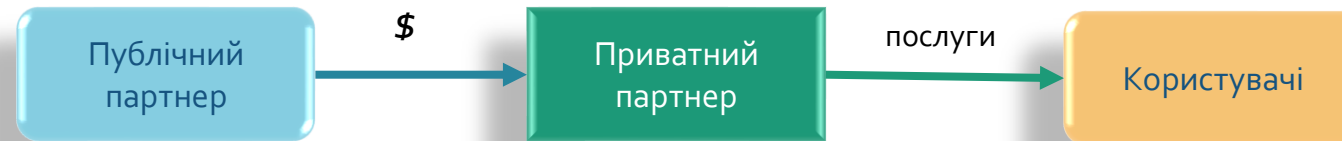

Концесії

Неконцесійні PPP

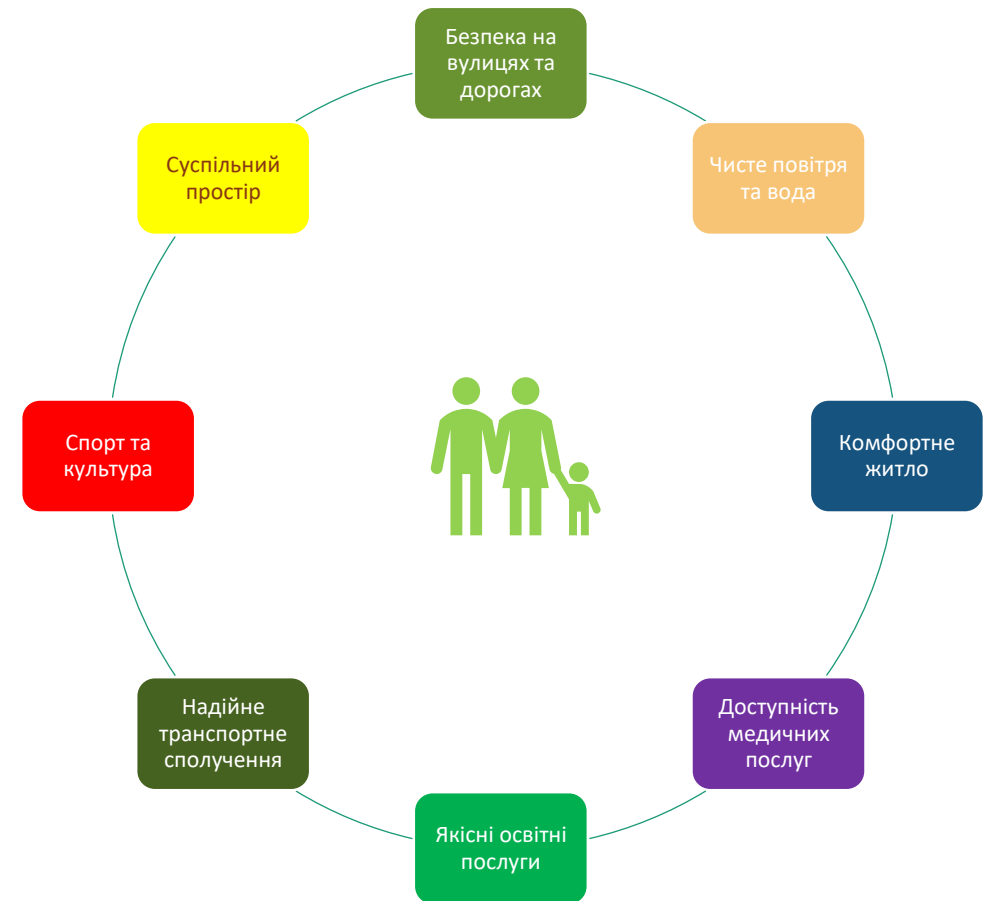
Концесії та неконцесійні PPP

Чому і коли ППП стає
цікавим для громади
та бізнесу?

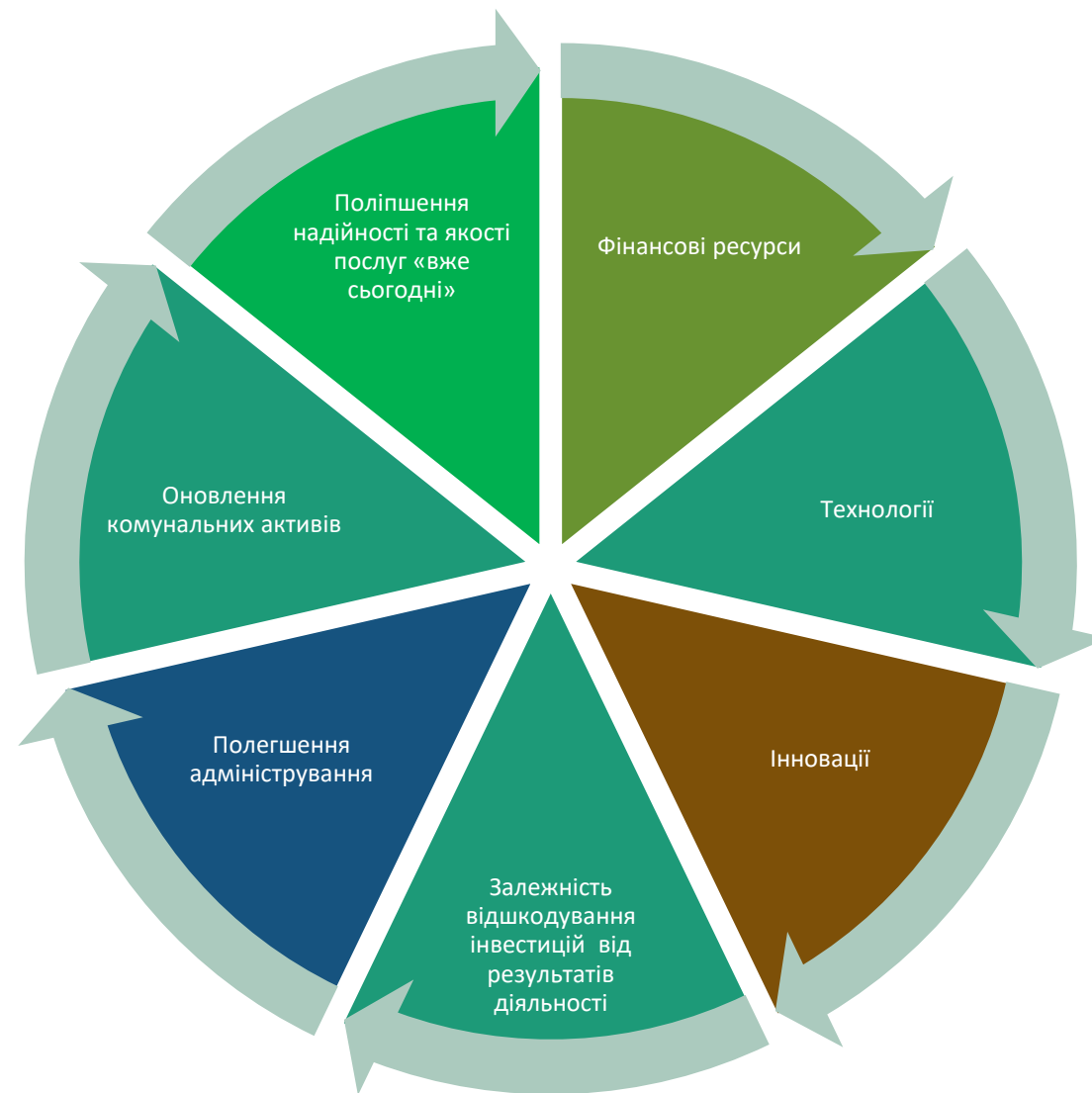

Стала та стійка інфраструктура – передумова підвищення якості життя населення

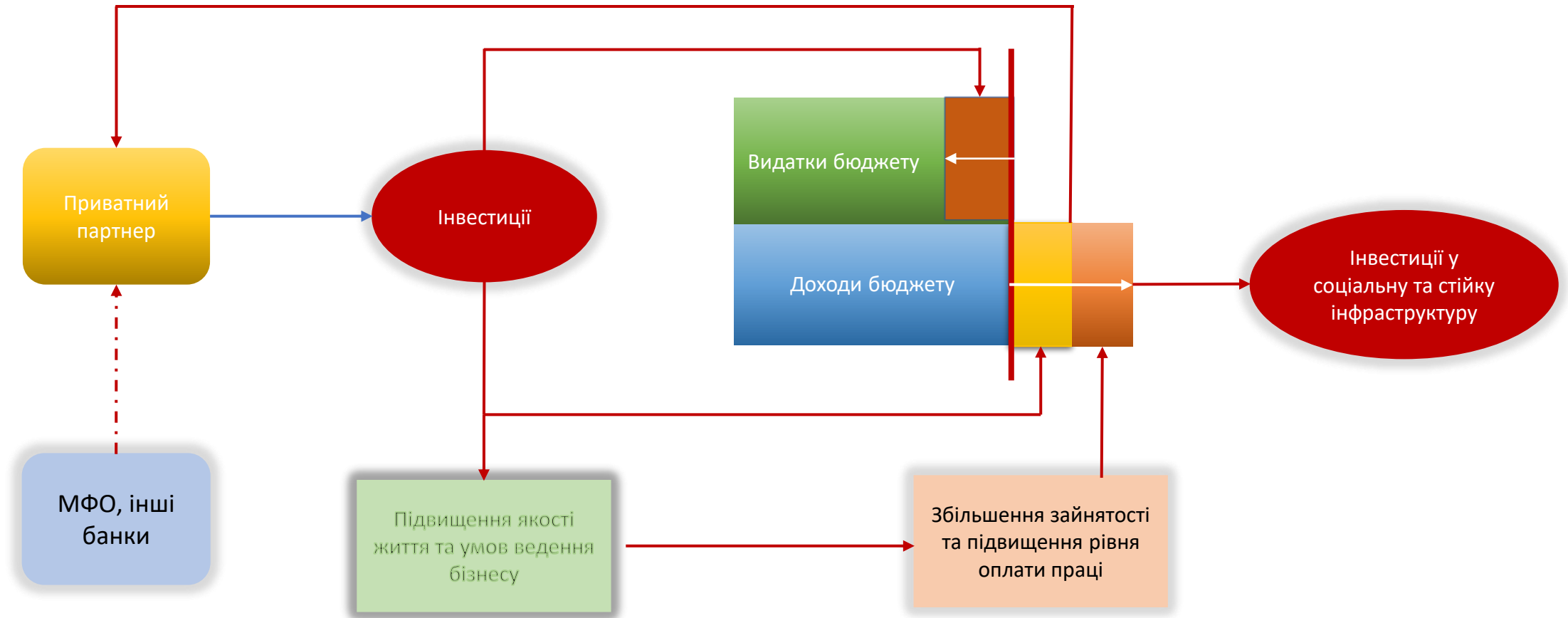
- ❑ Інфраструктурні проблеми територій – найскладніші для розв'язання з огляду на обмежений потенціал місцевих бюджетів та зважаючи на недостатню інституційну спроможність громад у цій сфері
- ❑ Приватний бізнес може допомогти публічній владі у розбудові інфраструктури на умовах публічно-приватного партнерства

Переваги застосування механізму ППП для публічної влади

Як це працює?

Чому ППП цікаво бізнесу?

- ❑ Довгострокові проекти з чітким попитом та окупністю шляхом надання ексклюзивних прав на надання публічних послуг або послуг загальносуспільного інтересу чи державної підтримки
- ❑ Розподіл ризиків (політичні, соціальні, ризики платоспроможного попиту, форс-мажор/військові ризики, регуляторні ризики, ризики впровадження інновацій тощо)

Об'єкти ППП/концесії

- ❑ Об'єктами ППП є **існуючі та/або створювані** об'єкти державної чи комунальної власності, що використовується для надання суспільно значущих послуг
- ❑ До об'єктів ППП можуть також належати, зокрема, **програмне забезпечення, інформаційні системи, програмні продукти, устаткування (обладнання) та комплектуючі вироби до нього, транспортні засоби**, що будуть використовуватися для надання суспільно значущих послуг згідно з договором ППП
- ❑ Об'єкт ППП **може складатися з майна, що перебуває на балансі кількох державних, комунальних підприємств, установ, організацій, майна господарських товариств публічного сектору**
- ❑ Спеціальне визначення **об'єктів ППП у проектах ППП з будівництва житла**

Існуючі об'єкти ППП

- ❑ **існуюче майно** державної чи **комунальної власності**, що використовується для надання суспільно значущих послуг, **у тому числі відтворювані об'єкти** (шляхом реконструкції, реставрації, капітального ремонту, технічного переоснащення), **рухоме та нерухоме майно**
- ❑ **існуюче майно господарських товариств публічного сектору**, що використовується для надання суспільно значущих послуг, у тому числі **відтворювані об'єкти** (шляхом реконструкції, реставрації, капітального ремонту, технічного переоснащення), **рухоме та нерухоме майно**.

Створювані об'єкти ППП

- ❑ майно, **новозбудоване приватним партнером** відповідно до умов договору ППП, у тому числі **нерухоме майно, об'єкти незавершеного будівництва**
- ❑ **рухоме майно**, придбане або створене приватним партнером відповідно до умов договору ППП

Публічний
партнер/концесієдавець

Публічний партнер/концесієдавець: комунальна власність, існуючі об'єкти

- ❑ **територіальна громада** села, селища, міста в особі сільської, селищної, міської, районної в місті (у разі її створення) ради або її виконавчого органу (на підставі рішення представницького органу місцевого самоврядування), а також районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст

Публічний партнер: комунальна власність, договір ППП, створювані об'єкти

- ❑ орган, який здійснюватиме платежі на користь приватного **партнера** (у тому числі шляхом виплати плати за експлуатаційну готовність та співфінансування витрат приватного партнера, пов'язаних з будівництвом об'єкта ППП) **та/або набуватиме право власності на об'єкт ППП**

Якщо об'єктом ППП є існуюче та створюване майно – як для існуючих об'єктів.

Публічний партнер/ концесієдавець: комунальна власність, концесійний договір, створювані об'єкти

- ❑ орган місцевого самоврядування, який має повноваження щодо передачі земельної ділянки у користування для реалізації проекту концесії та/або набуватиме право власності на об'єкт концесії
- ❑ **господарське товариство публічного сектору** - щодо об'єктів концесії, будівництво яких здійснюється **на землях, власником або користувачем яких є таке господарське товариство** та які надані для реалізації проекту концесії, **та/або яке набуватиме право власності на об'єкт концесії та/або здійснюватимуть платежі на користь концесіонера**

Публічний партнер/ концесієдавець: комунальна власність, концесійний договір, створювані об'єкти

- ❑ орган місцевого самоврядування, який має повноваження щодо передачі земельної ділянки у користування для реалізації проекту концесії та/або набуватиме право власності на об'єкт концесії
- ❑ **господарське товариство публічного сектору** - щодо об'єктів концесії, будівництво яких здійснюється **на землях, власником або користувачем яких є таке господарське товариство** та які надані для реалізації проекту концесії, **та/або яке набуватиме право власності на об'єкт концесії та/або здійснюватимуть платежі на користь концесіонера**

Господарське товариство публічного сектору - юридична особа або об'єднання таких осіб, які створені та/або здійснюють діяльність з метою надання суспільно значущих послуг, якщо такі потреби не мають виключно промислового або комерційного характеру; та мають одну з додаткових характеристик, які зазначені в Законі «Про публічно-приватне партнерство».

суспільно значущі послуги - послуги, спрямовані на забезпечення суспільних інтересів та потреб, що надаються **необмеженому колу користувачів (споживачів)** та/або надання яких зазвичай забезпечують органи державної влади, органи місцевого самоврядування або державні, комунальні підприємства, установи, організації, господарські товариства публічного сектору

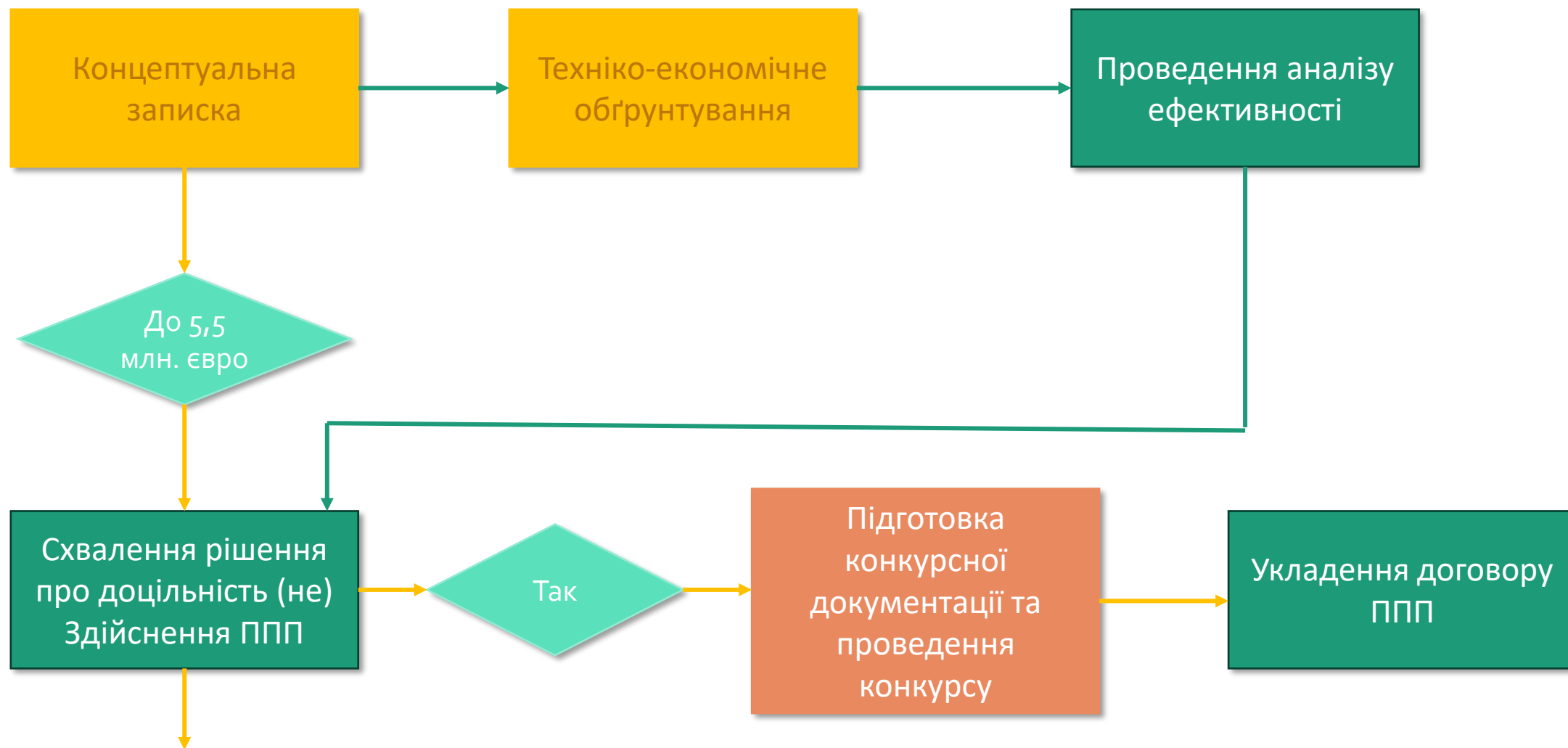

Додаткові характеристики належності особи до господарського товариства публічного сектору

- ☐ є розпорядником бюджетних коштів; **або**
- ☐ одержувачем бюджетних коштів; **або**
- ☐ фінансується іншими господарськими товариствами публічного сектору більше ніж на 50 відсотків; **або**
- ☐ є особою, на управління якою здійснюють вплив інші господарські товариства публічного сектору; **або**
- ☐ є особою, у вищому органі управління якої є держава, територіальна громада або якщо інші господарські товариства публічного сектору володіють більшістю голосів; **або**
- ☐ є особою, у статутному капіталі якої більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі, територіальній громаді або іншому господарському товариству публічного сектору; **або**
- ☐ є особою, одноосібний виконавчий орган або більшість членів колегіального виконавчого органу якої призначається державою, територіальною громадою або іншим господарським товариством публічного сектору

**Ініціювання проєктів
ППП – виключно
публічним партнером**

**Проект публічно-приватного партнерства з
допороговим значенням** - проект ППП, очікувана
вартість якого менша за суму, еквівалентну **5 538 000**
євро, що розраховується за офіційним курсом валют,
встановленим Національним банком України станом на
перший робочий день кварталу, в якому подається для
аналізу концептуальна записка щодо здійснення
публічно-приватного партнерства

**Схвалення рішення
про здійснення ППП**

Існуючі об'єкти: неконцесійні ППП та концесії

- ❑ **Об'єкти комунальної власності** - територіальна громада села, селища, міста в особі сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради або її виконавчого органу (на підставі рішення представницького органу місцевого самоврядування), а також районна та обласна рада, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст
- ❑ **Майно господарських товариств публічного сектору разом з об'єктами комунальної власності, щодо яких такі господарські товариства не є балансоутримувачами**, - орган господарського товариства спільно з органом, уповноваженим приймати рішення про здійснення ППП

Створювані об'єкти ППП: неконцесійні ППП

- ❑ Орган, який **здійснюватиме платежі на користь приватного партнера** (у тому числі шляхом виплати плати за експлуатаційну готовність та співфінансування витрат приватного партнера, пов'язаних з будівництвом (новим будівництвом) об'єкта ППП) **та/або набуватиме право власності на об'єкт ППП**

Створювані об'єкти ППП: концесії

- ❑ **орган місцевого самоврядування**, який відповідно до положень Земельного кодексу України має **повноваження щодо передачі земельної ділянки** у користування для реалізації проекту концесії та/або **набуватиме право власності на об'єкт концесії**
- ❑ **господарське товариство публічного сектору** - щодо об'єктів концесії, будівництво яких здійснюється на **землях, власником або користувачем яких є таке господарське товариство** та які надані для реалізації проекту концесії, **та/або яке набуватиме право власності на об'єкт концесії**
- ❑ **господарське товариство публічного сектору, яке набуватиме право власності** на об'єкт концесії та/або у випадках, визначених концесійним договором, **здійснюватимуть платежі на користь концесіонера.**

Рішення про здійснення ППП чи про недоцільність його здійснення приймається:

- ❑ для звичайних проєктів ППП- протягом **90 календарних днів** з дня подання ТЕО здійснення ППП (сільською, селищною, міською, районною у місті (у разі її створення) радою, районною чи обласною радою - **не пізніш як на найближчій сесії після спливу 90-денного строку**)
- ❑ для проєктів ППП з допороговим значенням - протягом **45 календарних днів** з дня подання концептуальної записки щодо здійснення ППП (сільською, селищною, міською, районною у місті (у разі її створення) радою, районною чи обласною радою - **не пізніш як на найближчій сесії після спливу 45-денного строку**)

Джерела фінансування ППП

- ❑ фінансові ресурси приватного партнера
- ❑ фінансових ресурси, запозичені у встановленому порядку
- ❑ кошти державного та місцевих бюджетів, коштів державних, комунальних підприємств, установ, організацій, господарських товариств публічного сектору
- ❑ **гранти для проєктів ППП** – можуть перераховуватися до державного чи місцевого бюджету або на банківський рахунок господарського товариства публічного сектору для подальшої виплати приватному партнеру

Підтримка
здійснення ППП

- ❑ державні та місцеві **гарантії**
- ❑ **співфінансування витрат**, пов'язаних з будівництвом та/або створенням об'єкта ППП, та/або виплата плати за експлуатаційну готовність за рахунок коштів місцевого бюджету, комунальних підприємств або господарських товариств публічного сектору
- ❑ **придбання**, повна або часткова оплата публічним партнером товарів (робіт, послуг), що виробляються (виконуються, надаються) приватним партнером за договором ППП
- ❑ взяття зобов'язань про здійснення платежів на користь приватного партнера для компенсації різниці між мінімально гарантованим рівнем та фактичним рівнем попиту на товари (роботи, послуги) (**гарантія попиту**)
- ❑ **постачання** приватному партнеру сировини (у тому числі відходів) та/або товарів (робіт, послуг), необхідних для реалізації проєкту ППП
- ❑ **будівництво об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури**, що не належать до складу об'єкта ППП, але необхідні для виконання договору ППП
- ❑ надання приватному партнеру **гранту** для проєкту ППП

A collage of various infrastructure and transportation icons. It includes a factory with a smokestack, the Golden Gate Bridge, an airport terminal with a helicopter, a globe with a road and a plane, a dam, a lighthouse, a train, a car, a boat, and a small airplane. There are also some abstract shapes and a small logo in the bottom right corner.

Польща, Комплексна програма термомодернізації, м. Карчев

Карчев: площа міста - 28,11 км², населення - 10 400 осіб

- ❑ лютий – листопад 2011 р. - створення Групи з питань реалізації інвестиційного проєкту за формулою ДПП у міській адміністрації м. Карчев та навчання її членів
- ❑ листопад 2011 р. - перевірка щодо готовності до підготовки і реалізації проєктів на засадах ДПП
- ❑ листопад 2011 р. - лютий 2012 р. - попередня підготовка до реалізації проєкту
- ❑ лютий – грудень 2012 р. - процедура вибору приватного партнера. Надійшли дві заявки від зацікавлених підприємств, один з заявників – компанії Siemens – стала переможцем конкурсу
- ❑ 2 січня 2013 р. – підписання договору між бургомістром Карчева та фірмою "Siemens"

Умови договору ДПП:

- термомодернізація та реновації **10 будівель громадської сфери** (шкіл, дитячих садочків та лікарняного закладу), а також їх утримання (збереження, проведення поточних ремонтів, усунення несправностей, заміна пошкоджених/використаних елементів)
- період - 15 років, в тому числі 1 рік для будівництва / реконструкції об'єктів та 14 років для їх утримання.
- сума договору - 11.518.756,67 злотих (орієнтовно **2,7 млн долл США**)
- завдання - зменшити **споживання теплової енергії на 56,0%** та **потужність освітлення - на 20,9%**, а також покращити функціональність та естетику будівель із застосуванням екологічних та дружніх для навколишнього середовища рішень. При цьому зафіксовано температурні режими, які має бути забезпечено у різних приміщеннях,
- щорічна плата (компенсація) на користь приватного партнера з бюджету населеного пункту протягом всього терміну його дії.

Співфінансування з коштів Національного фонду охорони навколишнього середовища і водного господарства у рамках Системи зелених інвестицій у обсязі 1.323.621,00 злотих (11.5% від суми необхідних інвестицій).

Роботи, передбачені договором ДПП (м. Карчев):

- ❑ утеплення зовнішніх стін, відновлення фасадів, заміна водостоків та громовідводів
- ❑ заміна віконної та дверної столярки
- ❑ модернізація системи опалення в окремих об'єктах – заміна котлів та монтаж термостатичних клапанів
- ❑ ремонт/заміна системи центрального опалення
- ❑ застосування системи опалення окремих приміщень в об'єктах
- ❑ запровадження системи моніторингу споживання енергії
- ❑ заміна точок світла на енергозберігаючі
- ❑ здійснення благоустрою території навколо об'єктів

ППП у Казахстані

Закон ППП схвалено у 2015 році

1257

Проектів ППП

\$ 7.1млрд.

Загальна вартість

Презентація Казахстанського
Центру ППП в Алмати, 29.01.2026

407

проектів

32,4%

\$ 2.3 млрд

I категорія

Повне відшкодування інвестицій
приватного партнера за рахунок
бюджету

357

проектів

28,4%

\$ 2.1 млрд

II категорія

Часткове відшкодування інвестицій
приватного партнера за рахунок
бюджету

493

проекти

39,2%

\$ 2,7 млрд

III категорія

Без платежів з бюджету

ППП у Казахстані: СТАТИСТИКА

1257

PPP КОНТРАКТИ

Секторальна
структура
проектів

Державна середня школа в селі Петерфельд, Північний Казахстан

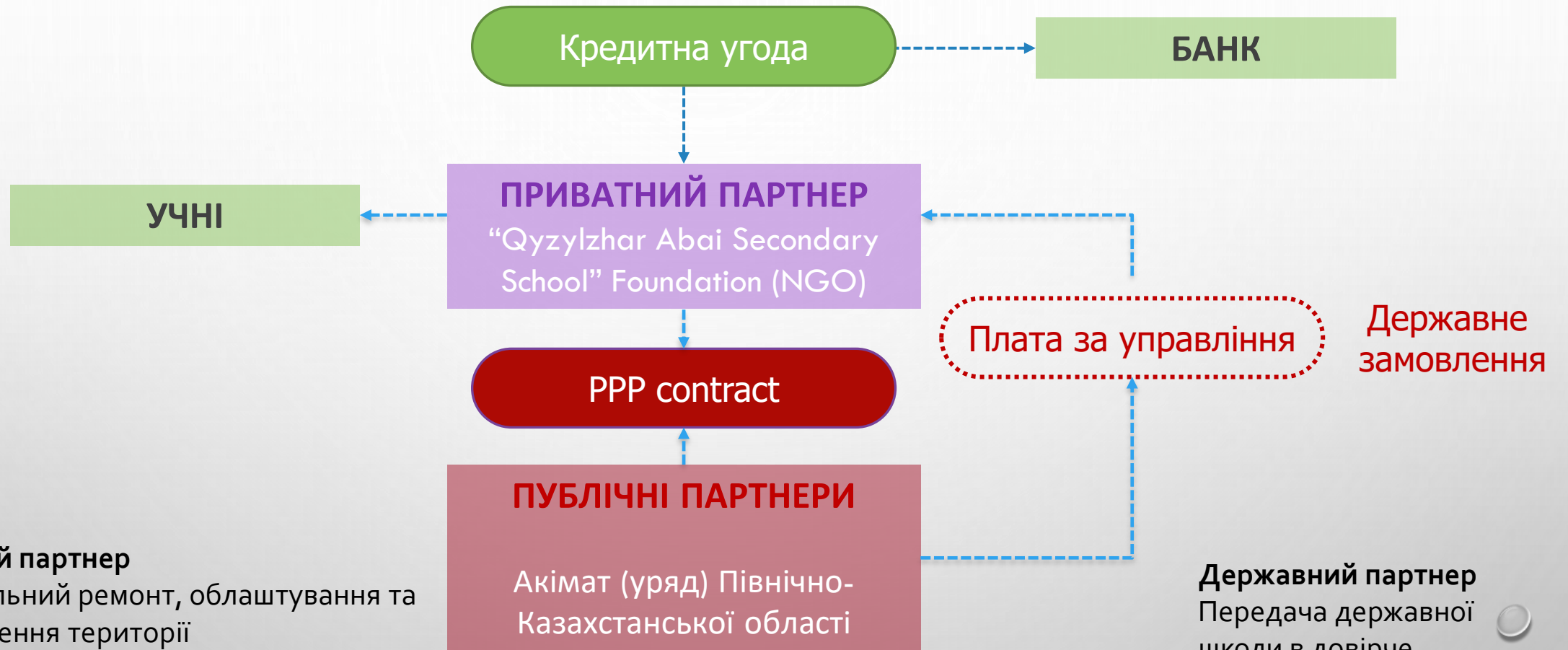
до

зараз

ІНСТИТУЦІЙНА МОДЕЛЬ

Приватний партнер

- Капітальний ремонт, облаштування та озеленення території
- Експлуатація відповідно до функціонального призначення
- Управління об'єктом та поточне обслуговування

Державний партнер

Передача державної школи в довічне управління

Наслідки та зменшення ризиків

Фактичні соціально-економічні наслідки перевищили очікування:

- Впровадження високоякісних навчальних стандартів NIS (Назарбаєвських інтелектуальних шкіл)
- Надання сучасних додаткових освітніх послуг
- Покращення успішності учнів на академічних олімпіадах
- Значне збільшення підготовленості учнів
- Безкоштовне шкільне харчування
- Зростання інтересу сільських дітей до отримання якісної освіти

Мультиплікаційний ефект:

- Зростання населення села за рахунок притоку з інших сіл
- Модернізація та оновлення інфраструктури населеного пункту

Підвищена увага регіональних лідерів та органів влади до місцевості завдяки тому, що школа привертає увагу інших регіонів та державних органів

Ризик якості послуг: «дефіцит персоналу»

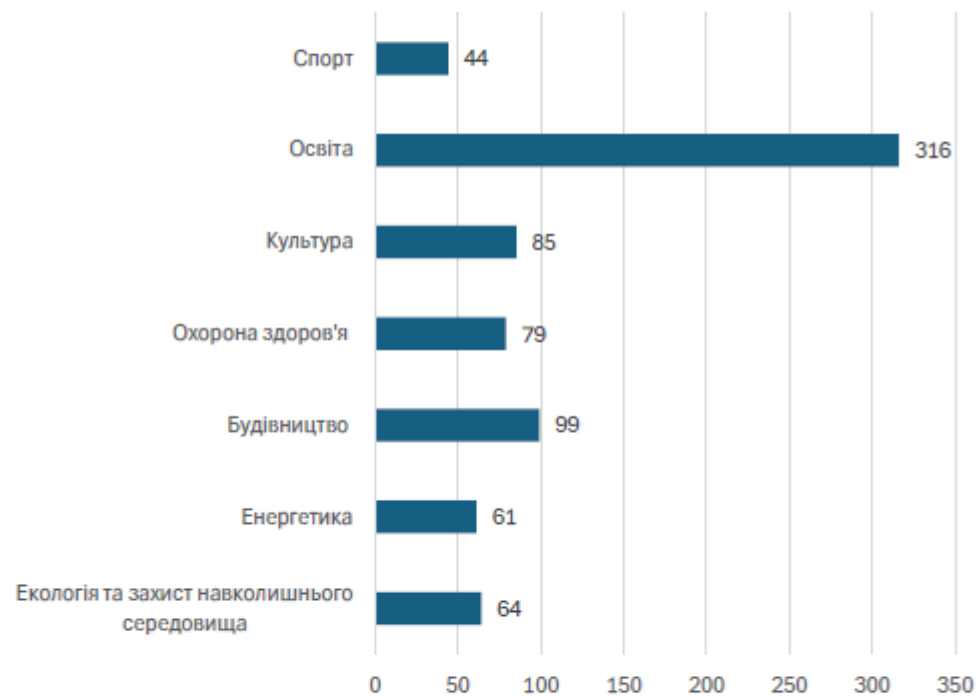
- Управління персоналом забезпечується на постійній основі шляхом розвитку потенціалу місцевих вчителів та залучення інструкторів з NIS (Назарбаєвські інтелектуальні школи – найкращі державні школи в Казахстані).
- Вчителі отримують додаткові надбавки за проживання в сільській місцевості (село розташоване за 20 км від обласного центру), а також комфортні умови праці.

Технічний ризик

- Книжкові полиці та інші меблі були придбані зі значно вищою міцністю, ніж було спочатку зазначено в проекті.
- Вищі інвестиційні витрати приватного партнера на обладнання допомагають зменшити експлуатаційні витрати та фактично усувають необхідність регулярного дрібного ремонту меблів.

Характеристика проектів ППП в Узбекистані

Кількість проектів

Середня вартість проекту за сферою, тис. дол. США

Проекти управління водними ресурсами:

Кількість – 1850, середня вартість – 14 тис. дол. США

Україна- проєкт в стадії ініціювання

Генеральні
партнери

Партнери

ІвентПростір АММУ
11-12.06.2026

МУНІЦИПАЛЬНИЙ ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ОСТРІВ

Ярунська громада

Інформаційні
партнери

GREEN:EXPO

СУТНІСТЬ ПРОЄКТУ

Створення мережі
сонячних
електростанцій (268
кВт), систем
накопичення енергії
та комплексна
термомодернізація 5
будівель бюджетної
сфери

Об'єкти, які охоплює проєкт

Освітній кластер: Опорний заклад «Ярунський ліцей», 3 ліцеї, 1 гімназія, 1 філія та 4 заклади ЗДО

Медичний кластер: Три амбулаторії загальної практики сімейної медицини.

Адміністративний кластер: Адміністративна будівля Ярунської сільської ради (через апарат якої здійснюється безпосереднє надання адміністративних послуг населенню)

Показники ефективності/результативності

- ❑ Забезпечення безперебійного постачання електроенергії бюджетним закладам, будівлі яких передано у ППП (переважно з альтернативних джерел енергії – сонячні електростанції на дахах будівель)
- ❑ Економія споживання електроенергії та дров у будівлях, що підлягали термомодернізації

Джерела відшкодування інвестицій

- ❑ повна оплата публічним партнером товарів (електроенергії), що виробляється приватним партнером за договором ППП та постачається бюджетним закладам, будівлі яких передано у ППП
- ❑ плата за експлуатаційну готовність за рахунок коштів місцевого бюджету

**Деякі ідеї щодо реалізації
проєктів ППП у громадах**

Ідея 1. ОМС

- ❑ **Ситуація:** проблеми з житлом для переселенців, як наявних, так і потенційних (в разі релокації до громади підприємств). Наявність земельної ділянки, відсутність фінансових ресурсів для будівництва.
- ❑ **Спосіб вирішення:**
 - Будівництво житлового (житлових) будинків, до складу яких входить соціальне житло (поступовий викуп містом), службове житло (міста та/або підприємств, розташованих на його території), житло, яке може бути відчужено приватним бізнесом за житловими сертифікатами
 - Потенційна можливість включення до проєкту будівництва та експлуатації/утримання об'єктів соціальної інфраструктури

Ідея 2. Господарське товариство публічного сектору (ГТПС)

- ❑ **Ситуація:** медичний комунальний заклад потенційно може укласти договір с НСЗУ на надання медичних послуг населенню громади в разі придбання високотехнологічного та вартісного діагностичного обладнання та забезпечення його належної експлуатації або в разі придбання нових машин швидкої допомоги
- ❑ **Спосіб вирішення:**
 - Придбання та експлуатація об'єкту ППП (діагностичного обладнання або машин швидкісної допомоги) приватним бізнесом

Ідея 3. ОМС та/або ГТПС

- ❑ **Ситуація:** ГТПС має у власності або у користуванні вільну земельну ділянку та потребує наявності резервного джерела енергопостачання для власних потреб. Потреби у розширенні системи енергопостачання існують й у інших підприємств та населення громади.
- ❑ **Спосіб вирішення:**
 - Приватний партнер будує на земельній ділянці ГПТС об'єкт енергетики, який використовуватиметься для задоволення проблем у електроенергії та тепла в громаді, а також експлуатує його. Цей об'єкт одночасно слугуватиме резервним джерелом енергопостачання для ГПТС

Дякую за увагу!

УКР EN

• ГОЛОВНА

ДІЯЛЬНІСТЬ >

КОМАНДА

ТРЕНІНГИ

ПУБЛІКАЦІЇ >

НОВИНИ

ГАЛЕРЕЯ

КОНТАКТИ

Дізнатися більше →

<https://appp.com.ua/>

Irina.zapatrina@gmail.com

